

Militaire Spectator.

Vrijdag, den 14^{den} September

De *Militaire Spectator* verschijnt op onbepaalde tijden. Men abonneert zich voor 10 nummers, bij alle Postdirecteuren en Boekhandelaren, door het geheele Koninkrijk à f 2,25, franco per post. De Jaargang zal de 40 nummers niet te boven gaan. Alle inzendingen geschieden, franco, aan de Uitgevers BROESE & COMP. te Breda, met het opschrift: *Voor den Militairen Spectator*.

DE KRIJGSMAN

IN

VREDESTIJD.

(Vrij gevolgd naar het Hoogduitsch van den Hanoverschen
Majoor JACOBI.)

(Vervolg en slot van N°. 17.)

Voor den krijgsmansstand is voornamelijk in acht te nemen:

1°.) Ook in vredestand het morele element op te wekken en te verlevendigen. Daarvoor is, sedert onheugelijke tijden, erkend, als de eenige stam - waarop men alle spranken der overige krijgsmansdeugden enten kan - het gevoel van eer. Deze aan te kweeken en te bewaren, van den hoogsten tot den geringsten toe, is dus voor elk een heilige plicht, in zijnen hooger en of minderen werkkring. Hij, die leven en gezondheid gewillig ten offer brengen zal, moet een goed bezitten, voor welks behoud hem geen offer te zwaar voorkomt. Bied alles aan wat gij wilt; beloof schatten en goederen; wek godsdienstige en staatkundige geestdrijverij op; bouw kerken en houd standrecht: er komen oogenblikken, waarin de ware krijgsmans niets meer te vrezen of te hopen heeft, en in welke het verlies der eer, hem verachtelijker voorkomt dan dood en gevangenis! Wat doet de bezetting eener vesting standvastig in wederstand volharden, bij alle ijsselijkheden en ontberingen, wanneer elke hoop tot ontzet vervlogen is en wanneer schitterende aanbiedingen de trouw zoeken te doen wankelen? Het is de eer, de goede naam, die op het spel staat! Wat drijft gene schaar in de digte rijen en gelederen eens vervolgenden vijands, wanneer geen ontkomen meer te wachten is, doch eigen heldendood, misschien andere krijgsmakkers redden kan? Het is de

eer, vereenigd met de bezielende kracht van opgewekte nationaliteit!

Zal de eer echter wortelen schieten en nationaliteit welig bloeijen, dan moet de krijgsmansstand geacht zijn. Waar dit het geval niet is, daar schaffe men denzelfden af en gronde het behoud van den staat op eene burgerwapening. De achting voor den soldatenstand kan zeer goed bestaan, zonder de overige standen achteruit te zetten, en de uitwendige waardigheid, welke men hem geeft, is slechts eene geringe vergoeding voor de opofferingen, die men van denzelfden vergt.

Deze waardigheid moet in de inrigtingen van den staat zelve gegrondvest worden; want daár, waar de vorst zelf geene waardigheid aan den krijgsmansstand geeft of erkent, kan zij die voor zich zelve alleen niet staande houden. Even zoo min kan hij zich alleen verzekerd houden, al is het dat men denzelfden eenen verheven rang toekent en denzelfden voor beleedigingen behoedt. De medeleden dezes stands moeten *achting* weten te verdienen, en niemand kan als deelgenoot van eenen stand - uit mannen van eer te zamengesteld - geduld worden, die eenen zulken stand onwaardig is! Door achteloosheid en toegevendheid in de beoordeeling van handelingen, door welke de openlijke achting noodzakelijk verloren moet gaan, wordt dikwerf de krijgsmans-eer dieper begraven, dan door de schaamteloosheid waarmede een jonge fat den eerwaardigen veteraan in den weg treedt. Hij, die door eigene handelingen, de montering schande aandoet, verliest het regt dezelve te dragen; hij is ontrouw aan den schat, welke het algemeen goed van den geheelen stand uitmaakt!

De eer zij dus ook in vredestand het palladium van den krijgsmans; het gevoel van nationaliteit worde ook

gedurende den vrede opgewekt en aangekweekt; en ieder voor zich zelven streve er naar, om zich het geheel te onderwerpen, en deswege aan den goeden naam van zijn regiment of korps officers te brengen: dan zal het niet moeilijk vallen, het morele element, op het slagveld, ten hoogsten top te verheffen - dan behoeft men slechts te vertrouwen op den aanvoerder, en deze op eene, in zulk een troep ligtelijk te gronden, krijgstuucht: dan zal men daden zien uitvoeren, zoo als de roemrijkste tafereelen van den voortijd ze ons aanbieden!

Bovendien moeten reeds in vreedstijd:

2°.) ook de intellectuele krachten opgewekt en de soldatenstand in alles zoo ver geoefend worden als de omstandigheden het toelaten. Men geve een elk, naar den maatstaf van zijn standpunt, dikwerf de gelegenheid om op zich zelven te handelen - men zoeke den oorlog na te bootsen, zoo goed en zoo wezenlijk als dit zich doen laat, en spare geene kosten, welke de praktische vorming van legers kunnen bevorderen. De daaraan bestede sommen dragen dikwerf duizendvoudige interessen. Van de schildwacht en vedette af, tot aan den kommanderenden toe, geve men gelegenheid tot *denken*, tot een *besluit* te komen en te *handelen*, tot bevelen en tot gehoorzamen te leeren, en wanneer men daarbij ook geene omstandigheden kan aanvoeren, zoo als ze in oogenblikken van gevaar dikwerf voorkomen en veeltijds doen bedwelmen, zoo worden toch door deze middelen veeltijds bekwaamheden aangekweekt, die somtijds onontwikkeld zouden gebleven zijn. Zulk eene mogelijke, dikwerf vernieuwde, naar den krijg gelijkende werkdadigheid, is dan te gelijk een middel om:

3°.) het ligchaam te harden en het weekelijk maken van hetzelfde voor te komen. Geen verstandig man zal verlangen, dat men, gedurende den vrede, de troepen, het gift der bivouacs zal doen inzuigen en in stof en zonnehitte aan verstikken zal blootstellen. Elk krijgsmann moet echter in staat zijn, al de ongemakken, aan zijnen stand verknocht, fysiek te kunnen verduren en daartegen moet hij zijn ligchaam zoeken te harden. Hij, die door een regenbui zijn goed humeur verliest, of elken vergoeten zweetdruppel als eene verdienste aanreken, die is voor den soldatenstand bedorven. Er behoort echter een vaste wil en eene, niet doorgaans te verwachten, volharding toe, dat elk, en in het bijzonder de militaire overigheid, trots wind en weder, gelegenheid tot het werken in het vrije veld, *zoeken* zal. Men zorge alzoo daarvoor dat het *gevonden* worde; en daar men in het

slechte seizoen de gewone oefeningen, op de exercieplaats, niet kan doen, zoo stelle men marsch- en andere velddienst-oefeningen in, die een dubbel nut aanbrenge. De gewone tegenwerping tegen deze soort van oefeningen, dat de wapens, uitrusting en kleeding der manschappen daaronder te veel lijden, kan slechts betrekkelijk als gegrond aangenomen worden; wanneer namelijk aan de troepen geene genoegzame middelen van schadeloosstelling gegeven worden, om hunne eigene huishouding bruikbaar te kunnen houden - dan is ook de inwendige inrigting gebrekkig, en verdient eenen toeroep der leus: *Gedenk den Oorlog!*

Voor den officiers stand in het bijzonder is geen middel meer gepast, om denzelven in vreedstijden aan deszelfs eigenlijke bestemming te herinneren, dan dat dezelve dikwerf den geest en het gemoed met krijgskundige onderwerpen bezig houd. Men moge het streven naar wetenschappelijke kennis bij de meeste legers van den tegenwoordigen tijd, voor overdreven houden of niet; men moge de aansporingen, daartoe gegeven, billijken of berispen; men moge het daarstellen en beproeven van stelsels heilaanbrengend of verderfelijk vinden; men moge den officier liever in de theoriezalen of in de kazernen zien, zoo zal men toch wel de stelling niet willen bestrijden, dat het den wel opgevoeden en kundigen krijgsmann ten hoogste nuttig en weldadig zij, zich ook in vreedstijden, omstandigheden van den oorlog dikwerf en duidelijk voor den geest te brengen en dezelve zoeken te verwezenlijken. En hoe kan dit anders geschieden, dan dat men het nadenken en de inbeeldingskracht opwekke en op krijgskundige onderwerpen rigte; dat men door lezen en aanhooren de onderwerpen des oorlogs beschouwt, zich grondstellingen voor het handelen, in deze of gene omstandigheid, ontwerpt, en het gemoed, door voorbeelden van grootsche daden, die in den oorlog zoo dikwerf voorkomen en de bewondering steeds opwekken, sterkt?

Slechts dan alleen zal *wezenlijkheid* hooger aangeschreven zijn dan *schijn*, wanneer men over het ware doel aller militaire inrigtingen ernstig nadenkt. Hoe langer het zwaard in de schede blijft, des te meer treden allengskens die eervolle mannen uit het werkdadige in het stille leven terug, die reeds op veldmarschen en op slagvelden het *wezen* van den *vorm* hebben leeren onderscheiden. Het volgende geslacht, in aanschouwing en in bewondering over de kunststukken - die op de paradeplaats worden vertoond - opgewassen, vinden geen steunpunt

tegen het overwigt van den *schijn*, dan in het opgewekt nadenken over deszelfs waarde of onwaarde. Menig braaf veldsoldaat laat zich dikwerf, ten gevalle van het heerschend gebruik, verleiden, om zijne oude herinneringen te omsluijeren en zijnen tijd en zielskrachten aan de bevordering van den *schijn* toe te wijden, wanneer een somwijlen hernieuwd aandenken aan de wezenlijke bestemming van den soldatenstand, hem niet, van tijd tot tijd, doet herleven en boven nietigheden verheft.

De onvermijdelijke bemoeijingen met de eenvormige pligten der kleine dienst; de oefening met de rekruten; het opzigt over de uitrusting-voorwerpen van den soldaat; de inspectien der kazernen en paardenstallen; het nazien der kwartieren, wachten en posten, en alles, wat nog tot de dagelijksche dienstbezigheden der officieren van alle graden behooren mag, wordt door een welopgevoeden man - en dat zal toch wel de officier zijn moeten, opdat zijn stand in achting blijve - van gewigt, wanneer hij overtuigd wordt, dat alle deze onderwerpen in een naauw verband staan met de hoo- gere bestemming van den krijgsmann.

Deze overtuiging dan kan zich niet beter gronden, dan door het nadenken over krijgskundige onderwerpen, en door het vestigen van den blik op de menigvuldige verplichtingen, welker volvoering men van den soldaat in het veld vergt. Zoo zal degen, welke de inrigting en de drijfveren van een kunstig uurwerk in zijn geheel overziet, zich ligtelijk overtuigen, dat ook de kleinste schroef, het geringste rad, voor de beweging van het geheele samenstel, onontbeerlijk is!

De gewetenvolle aanvoerder van eene kleine of groote schaar, kan slechts dan met tevredenheid en vertrouwen het krijgsgewoel te gemoet gaan, wanneer hij zich in staat gevoelt, aan al de vorderingen en verplichtingen te kunnen voldoen, die in zijnen en in hoogere posten van hem kunnen gevergd worden. Wat kan er nu in vreedestijden, tot het verwerven van die bekwaamheden, meer bijdragen dan het nadenken over krijgskundige onderwerpen, en de beproeving der grondstellingen, welke voor het krijgskundig *handelen* zijn opgesteld?

In elke betrekking moet het dus ook hoogst nuttig en voordéelig voor den krijgsmann in vreedestijd zijn, om zijne zielskrachten bezig en opgewekt te houden, met krijgskundige onderwerpen, of - wat daarmede overeenkomt - de krijgswetenschap te bestuderen; niet om zich den roep eens geleerden te verwerven,

maar om in het ernstige uur van het handelen, niet in zijne bedriegelijke vredesdroomen onzacht gewekt te worden. Niets voert ons beter tot het levendig aanschouwen van den oorlog, dan de tafereelen, welke de geschiedenis er ons van voorhoudt. Zij toont ons de hoogten en laagten der heden met bloemen, morgen met doornen bestrooide krijgsmansbaan; zij doet ons de klippen en draaikolken der onbekende zee zien, en toont hoe behendig de geoeffende hand des stuurmans dezelve weet te vermijden - hoe de krachtige arm der roeijers ze kunnen overwinnen; zij bouwt den tempel des roems en versiert met lauwnerkransen de grafzerken der gesneuvelden; zij voert ons in de rijen der vernederden en in de gelederen der ontmoedigden, en leert ons hoe volharding en geestkracht, vertrouwen en sterkte van wil, ook de vertwijfelden redden kan, en hoe hoog de onderliggende nog staat, wanneer hij, in het bewustzijn van trouw vervulde pligt, met *eer* den geest geeft!

De leeringen, welke men uit de krijgsgeschiedenis trekken kan, kunnen tot de vorming van den officier het meeste bijdragen; met des te meer vrucht nog, hoe duidelijker in het verhaal zelf, niet alleen de gebeurtenissen medegedeeld, maar ook derzelve oorzaken ontwikkeld zijn. Het nadenken, dat door de krijgsgeschiedenis wordt opgewekt, is van het grootste nut voor elk, die eenmaal op zich zelve zal moeten handelen, voorname- lijk, wanneer de geschiedenis niet blootelijk *gelezen*, maar ook *bestudeerd* wordt. De aanwinst, welke het gemoed uit de krijgsgeschiedenis kan putten, is onberekenbaar. Zij voert den soldaat in zijnen waren werkkring terug; zij wekt bij hem lust en liefde tot zijnen stand op; zij toont hem daden, welker navolging voor hem eene behoefte wordt; zij plant achting en vertrouwen voor de ouderen in de borst der jongeren; zij geeft de stem des aanvoerders gewigt, wanneer hij zijne strijdenooten toeroept: » *Zijt uwe voorvaders waardig!* »

De vaderlandsche krijgsgeschiedenis is in dit opzigt van dubbele waarde, en het aandenken aan de verheerlijkte namen des voortijds, spoort het laatste nageslacht tot roemrijke daden aan!

Moge dan ook *Spectator*, in zijne volgende nummers, met eenig gevolg daartoe bijdragen, om zijne vaderlandsche krijgsmakkers, ook in vreedestijden, met hunne eigenlijke bestemming meer en meer vertrouwd te maken! Mogten vele kundige mannen aangespoord worden, hunne gevoelens, nazoekingen en ervaring, in zijne bladen mede

te deelen en ten algemeene nutte te doen verstreken. Moge eindelijk de vaderlandsche krijgsgeschiedenis in *Spectator* een archief vinden, waarin zij voor het leven verjongd te voorschijn treedt en zuivere zaden uitstrooit, die zelfs in de verste toekomst welige vruchten dragen; dan voorzeker zal de wensch vervuld worden van hen, die, met het edelste gevoel voor Vaderland en Koning beziel, beproefden eenen, bij ons te lande geheel niet-wen, weg te bewandelen, met de stichting van een blad, dat, hoe klein en gering in den aanvang, een verheven doel en strekking had, en dat alleen door eene krachtdadige medehulp van groot en klein, op die hoogte kan gebragt worden, dat het, als tolk van Neerlands strijdkrachten, eene waardige plaats onder buitenlandsche gelijksoortige bladen beslaan kan!

AANMERKINGEN

OVER DE

DOELMATIGHEID BIJ DE VUREN DER INFANTERIE,
HET KOMMANDO-WOORD »VUUR!» UIT TE
SPREKEN OF WEG TE LATEN.

(*Hannoversches militairisches Journal*.)

2de heft n°. 1832.

» Door vele officieren, wier ondervinding en kennis tot eene beoordeeling regt geven, is de meening geuit:

» Dat de bepaling van het Hanoversche exercitie-reglement, om het kommando-woord: Vuur! niet uit te spreken, en het aan den in de gelederen staanden zelve over te laten te vuren, wanneer hij zijn doel genomen heeft, ondoelmatig is, en dat het beter zoude zijn, even als voorheen, Vuur! te kommanderen, op welk kommando gelijktijdig geschoten wordt."

» Zoowel vóór, als tegen deze bepaling, zijn gronden geopperd, welker uiteenzetting niet onbelangrijk zal geoordeeld worden. De schrijver dezes had lang gehoopt, die zoo dikwerf tegengesproken stelling, in het een of ander militair tijdschrift, behandeld te zien, en neemt thans de vrijheid zijne bedenkingen daaromtrent mede te deelen, in de hoop, dat de eene of andere geoeffende pen dit onderwerp nader zal toelichten."

» De hoofdgrond, welke voor het uitspreken van het kommando-woord: vuur! opgegeven wordt, is de volgende:

» De kommandant behoudt daardoor het vuur meer in zijne magt: terwijl hij, — bevindende dat het nog te vroeg is hetzelfde te doen geven, door het doen terugbrengen van het geweer in de stelling van: vaardig (door de kommando's »herstel of zet af!") — verhinderen kan, dat zijne troepen vuur geven."

» Als grond tot deze meening, dient de aanvoering van verschillende voorbeelden, hoe vijandelijke kavallerie, door de rustige houding der infanterie, die aanleide, wanneer de aanval

begon, doch met het afvuren wachtte, in den aanval gestuit werd. Op deze wijze wordt het doel bereikt, zonder dat de infanterie in den moeilijken toestand komt, dat zij, met afgeschoten geweren, der kavallerie tegenover staat. Een verdienstelijk kavallerie-officier heeft den schrijver verzekerd, dat hij een dusdanig voorval in den Spaanschen oorlog opgemerkt heeft met een engelsch bataillon, en wel met het beste gevolg."

» Hoe bewonderenswaardig echter de koelbloedigheid en voortreffelijke houding der infanterie hierbij moge toeschijnen, zoo kan men zich evenwel niet terughouden, eene kavallerie, die zich op dusdanige wijze laat afwijzen, voor zeer slecht aangevoerd te houden, of haar, ten minste, niet het *ernstige* voor-nemen toe te kennen, van te hebben willen doorhouden!"

» Verwacht nu de kommandant zonder verlies door te kunnen rijden, of bedoelt hij het vuur der infanterie op eenen, voor zijne troepen, min gevaarlijken afstand, uit te lokken en dan eerst ernstig aan te grijpen? Het laatste komt waarschijnlijk voor."

» Daar de kavallerie, volgens het gebruik, zich op 300 passen van de infanterie, tot den aanval, in beweging stelt, liet de kommandant der infanterie waarschijnlijk — als de kavallerie op 300 tot 350 passen genaderd was — vaardig maken; op 200 tot 150 passen aanleggen, om derzelve verdere nadering tot op 60 of 50 passen af te wachten, ten einde vuur te doen geven."

» De kavallerie op 150 tot 100 passen genaderd zijnde en geen vuur ziende, vreesde verder door te gaan en keerde terug of hield in. Het was dus de vrees voor de grootere uitwerking van een nader vuur, welke de kavallerie in den verderen aanval terug hield."

» Zoude deze vrees niet eveneens hebben plaats gegrepen, wanneer de infanterie, in stede van aan te leggen, slechts vaardig maakte, en met het aanleggen wachtte, tot dat de kavallerie op 60 passen genaderd was? Welke kavallerie is in staat, om in gestrekten galop op 150 of 100 passen te onderscheiden, of de vijand vaardig gemaakt of aangelegd heeft? Ook moet haar zulks geheel onverschillig zijn; want dat de infanterie in het geheel niet zoude aanleggen, kan men toch wel niet verwachten, hoe later dit echter gedaan wordt, des te gevaarlijker wordt het vuur."

» Ieder onpartijdige zal echter toegeven, dat het den kommandant gemakkelijker zal vallen, het te vroeg afvuren zijner troepen voor te komen, wanneer dezelve vaardig staan, dan dat ze reeds aangelegd hebben. Hoe ligtelijk kan het niet gebeuren, dat, in laatstgenoemde stelling, bij ongeluk, een schot losgaat, de manschappen daardoor in het denkbeeld verkeeren, dat er »vuur!» gekommandeerd is, en een ieder daarop zijn schot afdrukt? Zal in dit niet onwaarschijnlijk geval (niet onwaarschijnlijk, omdat het aangevoerde voorbeeld, als een uitstekend bewijs der koelbloedig- en bezonnenheid der infanterie is aangehaald) de kavallerie niet haar doel bereikt hebben, namelijk om het vuur der infanterie te vroeg uit te lokken; terwijl — in het geval, dat geen vuur gekommandeerd wordt —

het alleen de schuld des kommandants zou zijn, wanneer hij het **a a n!** vroeger kommandeerde, als tot het vuren noodig is, en geen man zoo ligtelijk in de stelling van **v a a r d i g** zijn schot afdrukken zal, zelfs wanneer een schot toevallig afbrandde."

» Het schijnt alzoo integendeel, dat een kommandant het vuur zijner troepen veel meer in zijne magt heeft, wanneer hij niet eerder laat aanleggen, dan in het oogenblik, dat hij werkelijk wil laten vuren, als wanneer hij reeds heeft laten aanleggen en het geringste misverstand, en de beweging eens wijsvingers, toereikende is, hem de willekeur over het vuur zijner troepen in één oogenblik te benemen."

» Dit aanleggen, zonder te vuren, tot dat het geschikteste oogenblik gekomen is, hetwelk in zeker opzigt een schrik- en bedreigingsmiddel schijnt, dat moreel op den vijand werken zou—terwijl men toont wat men voor heeft, in geval de vijand het waagde nader te komen—moge bij eenen vijand, welke het vuur schuwte, doelmatig aangebragt zijn; dan blijft het evenwel nog gevaarlijk, wanneer een zoo ligtelijk voorkomend geval de oorzaak van een te vroeg vuur wordt. Gesteld dat het tijdperk, tusschen het vrees aanjagend *aanleggen* en het noodzakelijk wordend vuur, slechts eene minuut tijds gerekt worde, hoe kan dan eene troep zoo lang blijven aanleggen, zonder dat de linkerarm van den man door vermoeijenis nederzinkt en dus de schoten te laag vallen?"

» Ook schijnt dit dreigingsmiddel te menschievend voor den oorlog, en tot die tijden te behooren, waarin men met infanterie, die geen doeltreffen geleerd had, en met kavallerie met stompe sabels slag leverde. In de tegenwoordige tijden zal een, op zijne troepen vertrouwend kommandant, er zich een genoegen uit maken, om de vijandelijke kavallerie in het werkdadigste bereik van zijn vuur te lokken, ten einde dezelve afbreuk te doen, en haar den lust tot eenen tweeden aanval, zekerder dan door bedreigingen, te benemen."

» Dat het aanleggen en weder afzetten van infanterie tegen infanterie is aangewend geworden, is den schrijver niet bekend. Ook is deze handeling niet wel denkbaar; dewijl de infanterie niet zoo snel het werkzame vuur naderen of zich aan hetzelfde onttrekken kan."

» Een tweede, vóór het kommando-woord **v u u r!** aangevoerde grond is: dat meer kogels treffen, wanneer er **v u u r** gekommandeerd, dan dat er zonder kommando gevuld wordt."

» Dikwerf herhaalde proeven, door een gering aantal troepen van 10 tot 15 rotten, hebben hiertoe de overtuigendste bewijzen geleverd, en wel bij rustige oefeningen in het schieten naar de schijven, die met het front gelijke breedte hadden. Deze ervaring laat zich gemakkelijk verklaren. Ieder man neemt op zich zelf—in het geval **v u u r** gekommandeerd zal worden—rustig zijn doel, en blijft, het kommando-woord: **v u u r!** afwach- tende, voortgaan het doel zoo naauwkeurig mogelijk te nemen, tot dat allen te gelijk afdrukken. In het geval echter, dat er geen **v u u r** gekommandeerd wordt, drukt ieder af, wanneer hij denkt goed gerigt te hebben. Eenigen die vlugtig rigten, of snel het doel met den vizierkorrel en het bovenzvlak van de

staartschroef in eene regte lijn kunnen brengen, drukken het eerste af; de damp, die uit de monding en het zundgat te voorschijn komt, benevens de slag en het onwillekeurig terugwijken van het ligchaam, na het schieten, beletten den nevenstaanden, hunne rigting gerust en naauwkeurig te nemen, waardoor dan ook ongetwijfeld een geringer aantal getroffen schoten zal gevonden worden. Men moet zelf in het gelid mede gevuld hebben, om zich van de onmogelijkheid, om goed te kunnen rigten, te overtuigen, wanneer de nevenman links, de achterstaanden rechts, vroeger vuren dan men het zelf doet."

» Al erkent men ook de juistheid dezer redenering, zoo vloeit daaruit in geen deele de ondoelmatigheid der bepaling, om het kommando-woord: **v u u r!** weg te laten, voort. Men beschouwe slechts het vuren der infanterie, zoowel bij de manoeuvres als tegen den vijand, dan zal men zich spoedig overtuigen, dat een rigtig doelen daarbij niet in aanmerking genomen wordt of kan worden. Goed geoefende soldaten leggen, naar mate van den afstand des vijands, iets hooger of lager aan, en ook dit geschiedt nog zeer zelden. In het algemeen rigten zij hunne geweren op de hoogte hunner schouders evenwijdig met den grond en daarbij regthoekig met de frontlijn. Voor de schijf is de toedragt geheel anders, dan voor den vijand; de eerste wordt niet als de laatste in rook en stof gehuld, beweegt zich niet voor- of achterwaarts, en heeft voor het overige geen den minsten invloed op het moreel van den soldaat.

» Voor den vijand, zou men zich echter bewogen gevoelen te gelooven, dat, er moge **v u u r** gekommandeerd worden of niet, een even groot aantal kogels zullen missen, en dat de troepen het beste treffen zullen, die gewoon zijn tamelijk laag, op ongeveer 150 passen in den grond te rigten; dewijl het bekend is, dat de meeste schoten te hoog vallen."

» Is dit gevoelen juist, dan wordt de tweede aangevoerde grond, voor het kommanderen van **v u u r**, bij de ernstige aanwending van hetzelfde, van weinig belang, en eveneens voor het weglaten van het kommando-woord **v u u r** aangevoerd; dewijl—al konde ook een ieder behoorlijk rigten—toch, door het vroegere vuren van enkele neven-, voor- of achterstaande manschappen, het doel voor de bezonnenste soldaten bedekt wordt."

» Bij de exercitie der Hanoversche infanterie bestaan er evenwel redenen, die het kommando-woord **v u u r** onnoodig maken: het geweer, namelijk, wordt bij het *vaardig* maken aan de regterheup gebragt. Zonder nu door hand, noch geweer, gehinderd te worden, heeft de man een vrij en ongehinderd uitzigt op het te treffen voorwerp."

» Het *a a n l e g g e n* geschiedt langzaam, van onder af aan, waardoor het den man mogelijk wordt, zoodra de monding van zijn geweer in de *doel-hoogte* is, het te beschieten voorwerp schielijk in de rigtlijn te brengen en dadelijk te vuren."

» Bij de vroegere in gebruik zijnde wijze van *v a a r d i g* maken, bragt de man het geweer loodregt voor het gezigt, waardoor het vrije uitzigt op het te beschieten voorwerp belemmerd werd."

» Op het kommando-woord » a a n ! » werd het geweer snel in de horizontale ligging gebragt, waardoor een' slag — van het geweer — in de linkerhand ontstond (der Anschlag), en eerst dan moest hij het te beschieten voorwerp zoeken. Deze wijze van aanleggen was voor den man veel moeilijker dan de tegenwoordige. Er moest evenwel gerigt worden, en de kommandant bepaalde door het kommando: v u u r, het oogenblik, wanneer hij geloofde, dat elk tijd genoeg tot rigten had gehad.”

» Hieruit zoude men kunnen besluiten, dat bij de vroegere in gebruik zijnde wijze van aanleggen, het kommando-woord: v u u r, noodig was, hetwelk echter door de tegenwoordige wijze van aanleggen overtollig is geworden.”

» Het is zonder twijfel doelmatig, om de kommando-woorden — voor zooverre dit zonder nadeel kan geschieden — te vereenvoudigen, en de oefeningen zoodanig in te rigten, als ze in het veld ernstig worden aangewend. Het kommando-woord v u u r zal ook zelden, bij een gevecht van eenigen duur, gehoord worden — ook wordt het twee gelederen vuur alsdan meestentijds aangewend. *Bärenhorst* zegt: » De krijgs-god zelf zou aan eenen kommandant zijne stem moeten leenen, om zich, van den eenen vleugel tot den anderen, onder het gedonder van het geschut, aan zeven tot acht honderd ooren behoorlijk te doen hooren, voornamelijk wanneer de vijand begonnen heeft de symphonie door zijne gewerschoten volstemmig te maken.”

» Ook wordt de gelijktijdige uitwerking van een bataillons salvo, door het weglaten van het kommando woord v u u r, niet verzwakt; want met de, thans bij de Hanoversche infanterie in gebruik zijnde, wijze om zonder kommando te vuren, geschieden de bataillons vuren even zoo gelijktijdig, en veelligt nog sneller dan voorheen; waarbij veeltijds, wegens de veeltijds plaats hebbende twijfeling of er v u u r of niet gekommandeerd is, een afgebroken en ongelijktijdig vuur plaats had. Wanneer men nu bij de oefeningen somtijds nog eenige schoten hoort naknallen, dan komt dit gewoonlijk voort uit geweren, die geweigerd hebben en die door den man nogmaals worden afgedrukt.”

» Kapitein von *Zohnstedt*.”

Door het overnemen van dit artikel, heeft *Spectator* bedoeld de aandacht onzer infanterie-officieren, op het daarin behandelde onderwerp te vestigen — welk onderwerp in hetzelfde Hoogduitsche militaire tijdschrift nader is toegelicht geworden, door den Hanoverschen Majoer *Jacobi*, Deze toelichtingen zal *S.* in een volgend nummer mededeelen.

OVERZIGT

VAN EENIGE DER VOORNAAMSTE

Militaire Tijdschriften.

Le Spectateur Militaire; *Recueil de Science, d'Art et d'Histoire militaire*. XIII volume. LXXVII livraison (15 Aout 1832).

De *Spectateur Militaire* is ontegenzeggelijk een dier periodieke

militaire geschriften, welke derzelve bestemming met de meeste getrouwheid vervult, en dat, zoowel door redactie — waaraan onderscheidene generaals en hoofdofficieren, alsmede vele andere kundige mannen deel nemen — als door eene (op weinige uitzonderingen na, onder welke wij een der volgende artikels begripen) goede en smaakvolle keuze van stoffe, zich boven de meest bekende soortgelijke tijdschriften onderscheidt.

De aflevering der maand Augustus, welke wij voor ons liggen hebben, bevat:

I. *Récit des évènements militaires, qui depuis le 18 Mai 1831, ont précédé la bataille d'Ostrolenka; description de cette bataille et de l'affaire de Nur; avec carte et plans; par le Licut.-Général Uminski.*

In dit verhaal zoekt de generaal *Uminski*, zijn gehouden gedrag vóór den slag van Ostrolenka, waardoor hij ter beschikking van het oproerig bewind gesteld werd, te regtvaardigen. Deze regtvaardiging bevat weinig merkwaardigs, en verspreidt alleen eenig licht over het personeel karakter van den Opperbevelhebber *Skrynecki*. Daarentegen is de beschrijving van den slag van Ostrolenka, in den vorm eens briefs geschreven, door den chef van den algemeenen staf *Prondzynski*, voor de krijgsgeschiedenis van hooger waarde, hetgeen misschien aan *Spectator* aanleiding zal geven, om hierop terug te komen.

II. *Apperçu des mouvemens opérés par les armées Belge et Hollandaise en Août 1831, par un officier du génie Belge.*

Dit artikel, door den franschen generaal-majoer *Langerman*, thans in Belgische dienst, aan de redactie van den *Spectateur Militaire* gezonden, is waarschijnlijk uit de pen van den gewezen kapitein der genie *Goblet* gevloeid. Hetzelve bevat niets nieuws, en schijnt een uitvloeisel te zijn van een stuk, dat onderwerp betreffende, hetwelk wij uit hetzelfde tijdschrift in onze nummers 7, 8, 9, 10 en 11 hebben overgenomen. Om een denkbeeld van de behandeling dezes onderwerps te geven, zouden wij — om eene tooneel-uitdrukking te gebruiken — zeggen, dat het een verhaal à la cantonnade is, d. i. dat er zoo iets van achter de schermen aan het publiek wordt toegeroepen. Het doel des schrijvers is, het gehouden gedrag der Belgische legers te regtvaardigen: een moeilijk op te lossen vraagstuk, waarin hij zeer ongelukkig slaagt. Wij geven hierbij de inleiding, tot dit klein nietsbeduidend stukje, in zijn geheel:

» Les évènements politiques, qui signalèrent en Belgique l'année 1830, autre l'intérêt qu'ils doivent inspirer à l'historien et du publiciste, méritent de fixer spécialement l'attention des militaires, par le fait singulier, qu'ils présentèrent, d'une lutte engagée entre les forces organisées et les élémens désordonnés de l'enthousiasme politique; par le conflit, qu'ils provoquèrent entre l'art militaire secondé par tous les élémens, qui assurent le succès de ses combinaisons, et la valeur sans guide et sans unité dans son action, qui sortit cependant triomphante de ce combat (???) dans lequel tous les chances semblaient se réunir contre elle. Ce fait devient d'autant plus remarquable, qu'une année après le triomphe des insurgés belges, et lorsque la Bel-

gique avait ajouté à ses forces antérieures de nouveaux moyens de succès, la lutte s'engagea de nouveau, et il suffit aux généraux hollandais d'employer plus au moins habilement les ressources de la stratégie pour triompher, après huit jours de marches et quelques engagements, des forces réunies de la Belgique et remettre en honneur l'emploi des moyens qui, dans l'esprit de bien des gens, s'étaient brisés à jamais contre les pavés et les blouses, et auxquels il fallait, d'après eux, substituer à l'avenir l'énergie révolutionnaire."

» L'explication de l'anomalie, que présentèrent les combats, qui furent la suite de la révolution de 1830, mis en regard de l'invasion du mois d'août 1831, n'est pas de notre époque: en présence des faits, qui se sont si rapidement succédés, et dans l'attente des évènements dont l'avenir est gros, il reste peu de temps à employer à la recherche des causes, surtout lorsque les passions politiques et les intérêts personnels augmentent la difficulté d'une recherche, qui exige l'impossibilité de la raison. Il ne reste donc à l'écrivain contemporain que le soin de rassembler et de classer les faits qu'il a pu observer, pour en conserver l'ensemble comme un document préparé pour l'histoire; et s'il a en vue de faire ressortir un fait particulier, il en trouvera les moyens plutôt dans la coördination de ses observations, que dans les explications, qui résulteraient de son opinion personnelle."

» C'est sous ce point de vue qu'il faut envisager l'esquisse que j'essaie de faire des évènements du mois d'août 1831."

» Du récit pur et simple des faits et de leur conséquence purement scientifiques, il sera facile de déduire les causes de nos revers; je me flatte même que, sans sortir de ses limites, je prouverai à mes compatriotes combien est exagérée l'opinion trop répandue de la supériorité des chefs hollandais, tout en faisant ressortir par des données nouvelles l'importance des connaissances stratégiques qui, dans cette courte campagne, ont assuré seules l'avantage à l'armée hollandaise, malgré les fautes graves que les chefs ont commises dans leur expédition."

Het is te verwonderen, dat, daar de schrijver zoo goed de gebreken schijnt te kennen, met welke de meeste schrijvers in het veld der geschiedenis treden, hij zelf in zijn verhaal, of opnoeming der gebeurtenissen van de maand Augustus 1831, het sprekendste bewijs van de waarheid zijner gezegden te dien opzichte geeft. De volgende beoordeeling der kleine doch schielijk herstelde wanorde, welke bij het onverwacht kanonvuur uit Leuven, bij slechts een der regimenten zware kavallerie en bij een paar bataillons bestond, draagt daarvan de beste getuigenis. Eene beoordeeling, die genoegzame kenmerken draagt, dat de schrijver met de krijgsgeschiedenis weinig bekend is:

» Un peu plus tard, en dépit de la convention, qui ne stipulait l'évacuation de la ville que pour le lendemain, le prince d'Orange dirigea sur la porte de Tirlemont plusieurs colonnes d'attaque qui furent reçues à coup de mitraille et refoulées tellement en désordre, qu'une victoire éclatante s'en fut suivie si on eut permis à nos troupes de déboucher de la ville et de

tomber sur les colonnes ennemies, qui se retiraient dans le plus grand désordre."

De schrijver was ongetwijfeld verre van het slagveld verwijderd; daar het hem anders moest bewust geweest zijn, dat de Belgische troepen werkelijk beproefd hebben om te deboucheren, voornamelijk hunne jagers te paard. Dezelve werden echter zoo goed door de rijdende batterij n°. 3; de veldbatterij n°. 8 (a); eene sectie van de batterij n°. 6 (a) en de sectie van den gesneuvelden luitenant *Prinzen*, der rijdende batterij n°. 2, ontvangen, dat zij met loshangende teugels, tot aan *La place du peuple* binnen Leuven terug joegen. Ook eene divisie lanciers, onder het bevel van den rimeester van *Heeckeren*, had zich gereed gemaakt, eene charge op het geheele regiment jagers te paard te doen, wanneer het moed genoeg gehad had zich verder te wagen. Dit zij den schrijver slechts in het voorbijgaan gezegd.

» La suite d'un pareil mouvement, qui eût isolé le corps principal des deux corps tournant nos ailes, pouvait amener des succès incalculables, Mais la bonne foi prédomine chez nous, (???) quoique les généraux eussent toute la peine du monde à retenir leurs soldats brûlant de venger des défaites dont il est permis d'imputer une bonne part aux fautes des chefs."

(Men herinnere zich hierbij de scène van *Leopold* op de groote markt te Leuven.)

III. *Recherches historiques sur les forces militaires de la France, depuis la conquête des Gaules par les Francs jusqu'en 1832.*

IV. *Du système des remontes; par le capitaine v. Merson.*

Bevat eene kritiek op de wijze van remonteringen, thans in Frankrijk in gebruik, waarop *Spectator* gelegenheid zal vinden terug te komen.

V. *Observations sur les notes de M. le général Duchastel sur l'ordonnance du 6 Décembre 1829 par le capitaine A. Itier.*

Eene kritiek op de gevoelens van genoemden generaal omtrent de evolutien van linie der kavallerie. De schrijver gaat van het volgende grondbeginsel uit: » Les évolutions *mères* me paraissent être les formations, *en avant, à droite, à gauche, sur la droite, et sur la gauche.* »

VI. *Bibliographie.*

Bevat niets bijzonder belangrijks.

VII. *Nécrologie. Le chef d'escadron d'artillerie Poumet.*

PLAATS GEHAD HEBBENDE PROMOTIEN, BIJ HET LEGER.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 24sten Augustus 1832, zijn benoemd:

Tot tweede luitenants-kwartiermeesters:

Bij de 5de afd. inf., de fung. aspirant bij de militaire administratie, A. H. Blom.

Bij de 8ste afd. inf., de adj. onderoffic. P. Compf, van de afd.

Bij de 9de afd. inf., de serg.-majoor G. L. Rietzel, van het 3de bat. veld-artillerie.

Bij de 10de afd. inf., de serg.-majoor J. J. A. de Bock, van het algemeen depôt der landmagt.

Bij de 12de afd. inf., de adjud.-onderoffic. R. Poelman, van de 7de afd. van het wapen, en

Bij het algemeen depôt der landmagt n°. 33, de adj.-onderofficier H. H. A. Veersen, van hetzelfde depôt.

De 1ste luit.-kwartierm J. Boogaard, van de 9de afd. inf., is bij hetzelfde besluit uit zijne betrekking van kwartiermeester, eervol ontslagen, met bepaling, dat hij in zijnen tegenwoordigen rang van 1sten luitenant, bij eene der kompagnien van gedachte afd. zal dienst doen.

Bij een later Koninklijk besluit, van den 28sten Augustus 1832, zijn benoemd:

Tot Tweede Luitenanten:

Bij de 2de afd. inf., de sergs. F. A. E. van Leschen, van het 1ste bat. jagers, en J. C. Storm van 's Gravesande, van de 7de afd. inf.

Bij de 5de afd. inf., de serg. N. van den Bosch, van het 1ste bat. jagers, en de adjud.-onderoffic. W. Laurier, van het korps mineurs en sappeurs.

Bij de 7de afd. inf., de serg. J. B. Jalink, van de 5de, en de serg.-majoor P. C. Hoogendoorn, van de 9de afd. inf.

Bij de 8ste afd. inf., de sergs.-majors F. G. Noen, en T. Wijgersma, beide van de afd.

Bij de 9de afd. inf., de sergs. H. F. A. de Helbig, van de 12de afd. inf., en H. W. E. de Bock, van het bat. vrijw. artiller.

Bij de 10de afd. inf., de serg. J. A. Zoutman, van de 3de afd. inf.

Bij de 12de afd. inf., de fourier P. C. S. Rauws, van de 18de afd. inf.

Bij de 13de afd. inf., de sergs.-majors J. C. Engelhardt, van de afd., en J. P. de Sel, van de 9de afd. inf.; mitsgaders de serg. E. M. van Stracka, van de afd.

Bij de 14de afd. inf., de serg.-majoor H. G. Lambrechts, van de afd.

Bij de 17de afd. inf., de sergs. G. H. van den Berg, van de 18de afd. inf., en J. van den Hummel, van het bat. vrijw. artill.

Bij de 18de afd. inf., de sergs. J. H. Gordijn, van de 14de afd. inf., en J. H. J. J. Franken, van het 3de bat. art. nat. mil.

Verscheidenheden.

DEPOTS.

De gedurige toevoer van manschappen en paarden door de verschillende depots aan al de wapenkorpsen, gedurende anderhalf jaar aan het leger te velde geleverd, strekt tot het ondubbelzinnigste bewijs van den ijver, waarmede de bevelvoerders en overige officieren der bedoelde depots, zelfs in de moeilijkste tijdsgewichten, bezielde zijn geweest, om voor Koning en Vaderland werkzaam te zijn. Ofschoon in de gevaren van den laatsten veldtocht niet gedeeld hebbende, maakten zij zich daarom niet minder verdienstelijk; dewijl niet hun wil maar pligt hen terug hield, mede te strijden voor de eer en onafhankelijkheid van hun Vaderland. De opoffering van dit gevoel, dat ieder krijgsman — wiens hart op de rechte plaats zit — bezielt, valt voorzeker zwaar; doch het gewicht daarvan wordt helaas! maar al te weinig in aanmerking genomen. Wel verre, dat hen deze opoffering schijnt terug gehouden te hebben, is het voor de bedoelde officieren eenen prikkel te meer geweest,

zich door verdubbeling van dienstijver te onderscheiden. En toch schijnt dit, bij de ruimschootsche uitdeeling van militaire belooningen, vergeten te zijn. Het is de pligt van *S.* de bevoegde magt hierop opmerkzaam te maken; dewijl, om algemeene emulatie op te wekken, men alsdan geenszins de bronnen moet vergeten, die de stof opleveren om emulatie te kunnen daarstellen. Niet onvoegzaam zou men hier kunnen verwijzen naar de *handelingen* van een groot meester in deze kunst!

BRIEFWISSELING.

Kamp bij Reijen, den 22 Augustus 1832. (§)

AAN DEN MILITAIRES SPECTATOR!

In uw geacht en voor den militairen stand nuttig blad, van den 16 dezer, n°. 16, hebben wij met genoegen gelezen het artikel: » *Korte Diensttijd.* » Wij brengen hulde aan den geachten steller van dit artikel; doch het is jammer dat *Spectator* niet heeft geweten, dat bij de bedoelde honoraire officieren ook dezulke zijn, die hunne benoeming hebben ontvangen als: honorair à-la-suite. De beteekenis van deze zonderlinge benaming is, dat de bevoorregte niet als honorair gedurende de onlusten dienen, (ware dit zóó, dan was het kwaad, hoe kwaad toch ook altijd, slechts tijdelijk), maar zij dienen wel degelijk à-la-suite; tellen dus reeds van den datum hunner *kwasië* honoraire benoeming in ancienniteit met de overige officieren, en zijn nu aanvankelijk slechts wachtende op eene à-la-suite plaats, die zeven honderd gulden 's jaars geeft, om weldra daarna in het genot van twaalf honderd gulden te vallen! *Spectator* zal hier uit kunnen opmaken, dat het kwaad niet slechts *tijdelijk* — maar *blijvend* is; want menig gediend en verdienstelijk onderofficier (en aan dezulke is nog geen gebrek in het leger), zal door deze in schijn honorairen, boven het hoofd worden gesprongen, als bestaande vacatures daartoe slechts de gelegenheid aanbieden. — Indien het dus werkelijk waar is, dat bedoelde benoemden met hun vijven, slechts vijf jaren en negen maanden dienen, dan maakt dat voor ieder zoo wat eenen diensttijd van even zestien maanden, zegge zestien maanden! *Spectator* heeft in het onderwerpelijke artikel maar al te wel den kwaden indruk van dergelijke benoemingen op de bediende onderofficieren vooral, en verdere militairen geschetst, dan dat wij het nog noodig achten, hier verder iets bij te voegen. Hij neme echter deze opheldering goedgunstig aan, om, indien hij het noodig mogt oordeelen, nogmaals de misbruiken, in het artikel *Korte Diensttijd* aangewezen, te bestrijden.

Eenige Geabonneerden.

(§) Hoewel niet geheel overtuigd van het aangevoerde in bovenstaanden brief, heeft *S.* gemeend denzelfden te moeten plaatsen. De behartiging der algeheele belangen van het leger, als ook zijne onpartijdigheid, waren hiertoe genoegzame aansporingen. *Spectator* zal gelegenheid vinden, om op dit onderwerp nader terug te komen.